

УДК 796

Данильченко С. І.

викл. НУ «Запорізька політехніка»

ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ І РОЗВИТКУ ФУТБОЛУ

Найпопулярніший в світі командний вид спорту - футбол. Сьогодні в нього грає величезну кількість хлопців і навіть дівчат. Досі невідомо точного року і місця зародження цього виду спорту. Але деякі історичні дані, дають зрозуміти, що в футбол грали і в давні часи. І з роками футбол зазнав великих змін.

У Давньому Єгипті схожа на футбол гра була відома в 1900 до н. е. У Стародавній Греції гра в м'яч була популярна в різних проявах в 4 ст. до н. е., про що свідчить зображення юнаків, що жонглюють м'ячем на давньогрецької амфорі, яка зберігається в музеї в Афінах. Серед воїнів Спарти була популярна гра в м'яч «епіскирос», в яку грали і руками і ногами. Цю гру римляни називали «гарпастум» («ручний м'яч») і дещо видозмінили правила.

Але все ж вважається, що Англія це найперша футбольна країна в світі, саме там, в 12 столітті футбол проявився як командний і улюблений вид спорту. Якийсь час король навіть заборонив цю гру, але бажання народу грати в футбол було сильніше всяких заборон. Після зняття заборони, почали з'являтися перші футбольні команди і правила, а потім Футбольна Асоціація і турнір.

Вперше слово "футбол" зустрічається в англійській військовій хроніці, автор якої порівнює захоплення цією грою з епідемією. Крім "футболу", гри в м'яч ногами носили назву "ля суль" і "Шуль" в залежності від регіону, в якому вони практикувалися. Англійський середньовічний футбол був дуже примітивний. Потрібно було атакувати противника, заволодіти шкіряним м'ячем і прорватися з ним в сторону

"воріт" суперника. Воротами служили межі села, а в містах найчастіше ворота великих будівель. Футбольні матчі були, як правило, приурочені до релігійних свят. Цікаво, що в них брали участь жінки. Ігри проводилися і під час свят, присвячених богу родючості. Круглий м'яч, зшитий зі шкіри, який пізніше стали наповнювати пір'ям, був символом сонця. Будучи предметом культу, він зберігався в будинку на почесному місці і повинен був гарантувати успіх у всіх життєвих справах.

Оскільки футбол був поширений серед бідних верств населення, привілейовані громадяни відносилися до нього зі зневагою. Цим, безумовно, пояснюється те, що ми так мало знаємо про правила гри і кількості матчів того часу.

Але популярність футболу в Англії була настільки велика, що їй не могли перешкодити і королівські укази. Саме в Англії ця гра була названа «футболом», хоча це і відбулося не при офіційному визнанні гри, а при її забороні. На початку 19ст. у Великобританії відбувся перехід від «футболу натовпу» до організованого футбол перші правила, якого були розроблені в 1846 в Регбі-скул і два роки опісля уточнені в Кембріджі. А в 1857 в Шеффілді був організований перший в світі футбольний клуб. Шість років по тому представники вже 7 клубів зібралися в Лондоні, що б виробити єдині правила гри і організувати Національну футбольну асоціацію.

Вона була утворена в 1863, були розроблені і перші в світі офіційні правила гри, що одержали після декількох десятиріч загальне визнання. Три з тринадцяти параграфів цих правил вказували на заборону гри руками в різних ситуаціях. Тільки в 1871 голкіперу було дозволено грати руками. Правила строго визначали розмір поля (200x100 ярдів, або 180x90 м) і воріт (8 ярдів, або 7 м 32 см, залишилися незмінними). До кінця 19 ст. Англійська футбольна асоціація зазнала ще ряд змін: був визначений розмір м'яча (1871); введений кутовий удар (1872); з 1878 суддя став користуватися свистком; з 1891 на воротах з'явилася сітка і став пробиватися 11-метровий штрафний удар (пенальті). В 1875 мотузок, що сполучає жердини замінила поперечина на висоті 2,44 м від землі. А сітки для воріт були застосовані і запатентовані англійцем Броді з Ліверпуля в 1890. Суддя на футбольному полі вперше з'явився в 1880-1881 р. р. З 1891 суддя стали виходити на поле з двома помічниками. Зміни і вдосконалення правил, безумовно, впливали на тактику і техніку гри. З 1873 бере свій початок історія міжнародних зустрічей з футболу. І почалася вона матчем збірних команд Англії і Шотландії, який закінчився внічию з рахунком 0:0. З 1884 на Британських островах почали розігруватися перші офіційні міжнародні турніри за участю футболістів

Англії, Шотландії, Уельсу та Ірландії (такі турніри проводяться щорічно і зараз).

Таким чином, футбол - одна з найстаріших та найулюбленіших ігор у всьому світі, яка й зараз збирає мільйони своїх фанатів